

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
10 novembre st. v.
22 novembre st. n.

Este în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 45.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{3}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

O g l u m ă.

(Urmare)

Ei bine, nu! nu-mi pasă nimic de toate acestea. Imi bat joc de dânsule. Voesc să-mi răsbun, și-mi voi răsbună! Nu sînt eu care așî focul, — e dânsul; și în cazul acesta, n'am să-mi imput nimica. — Atât mai reu pentru dânsul, decă n'a șciut să me aprecieze. Voi fi pentru un altul acela, ce n'am putut fi pentru dânsul. Póte un altul... Al dar e grozav!

În prada acestor cugetări, nici nu observă că se deschide ușa și că o persoană se apropie de dânsa. Aceasta se oprî la călîva pași, dîcându i bună séra.

Elisa întorse repe-te repede capul, dar când dete cu ochii de acela care ședea înaintea ei, se îngâlbeni; inse, voind să nu se tradeze, își prefăcî o față liniștită și-i întinse mîna, care cu tótă liniștea ei aparentă, tot tremurá.

— Bună séra, dle Gorăneanu; — dar cum se face, că de astădată ai venit fără George? unde l'ai lăsat?

— Unde să-l las? nici n'a fost ađi pe la mine.

— N'a fost! ? Mare minune! dar bine, ađi când a plecat după dejun, mi-a spus că vine la dta de óre-ce avea ceva important să-ți comunice.

— Ciudat! pe legea mea, că nu mai înteleg ni-

mic. Eri, când ne-am despărțit, m'a rugat să vin ađi la șapte ore la dânsul; voiá să mergem cu toții la Rașca. Poștim! acum e aprópe opt și el încă n'a venit! Hm!...

— Domnule Gorăneanu, aș voi să te rog ceva, și cu tóte acestea nu îndrăsnesc.

— Să me rugați ceva? și de ce n'o faceți?

— Pentru că e o chestie fórté delicată; n'ar tre-

bui s'o des-tăinuesc la nimeni, atát mai puția dtale, care-i ești amic sincer, — și dîcînd aceste cuvînte se uitá țîntă lui Gorăneanu; aceasta nici nu clipi, și susținú privirea.

— Asta nu m'ar puté impiedicá să-ți fiu și dtale, — decă-mi permiți, — un amic tot așá de sincer.

— Ade-vărat!

— Pe o-nóre!

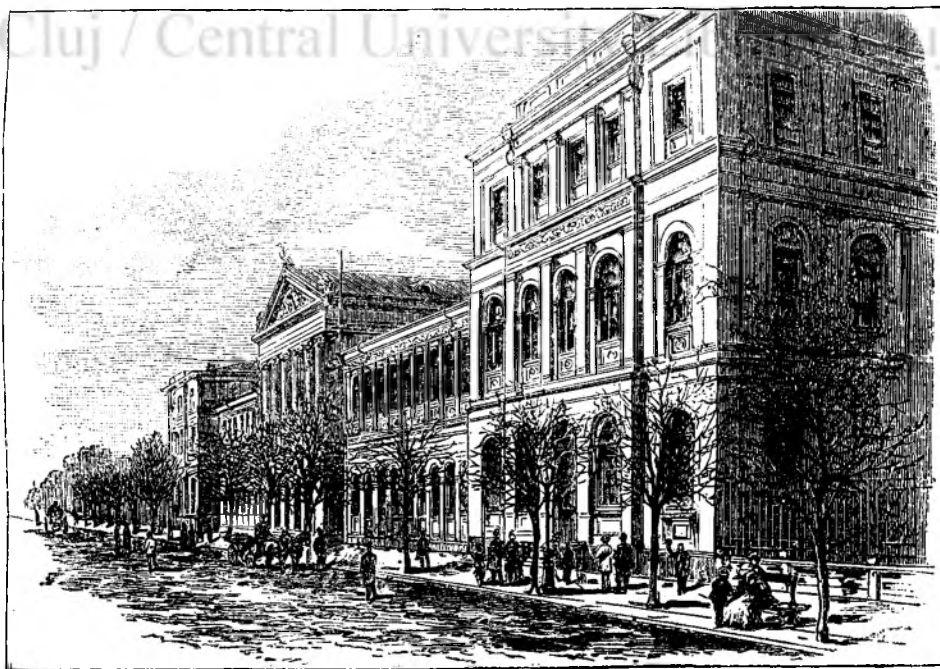
— Imi juri

că nu vei spune nimic lui George, din aceea ce am să-ți mărturisesc?

— Cu tóte că nu cunosc aprópe nimic despre ce va fi vorba, dar pentru că sînt bărbat, și mi se cere să păsrez un secret dela care depinde póte fericirea amicului meu, ei bine, jur!

Ochii Elisei strălucirá de un foc straniu în acele momente.

— Acum când ai jurat, și fiind sigurá că nu me vei tradá, íatá ce voiam să-ți spun: George are o metresá!

UNIVERSITATEA ÎN BUCUREȘTI.

— O metresă?

— Da; și încă, care-i și scrie.

— E peste puțină. George nu e un soț de aceea, și faci foarte reu de-l bănușci. Sântem amici din copilărie și nu știu ca vr'odată să fi ascuns ceva de mine; atât mai mult, n'ar comite asemenea fapte ca acelea ce i le imputați.

— Nu crezi?

— Se 'nțelege că nu.

— Ei bine, îți voi arăta scrisoarea și vom vedea dacă nu vei mai rămâne tot în această opinie. Iată-o! citește, și vezi-ți modelul de amic.

— Ah!

— Ce e? Nu cumva cunoști persoana care i scrie?

— Dacă o cunosc! dar e cea mai periculoasă femeie din câte au existat vrodată! Cineva, cădută în cursele infame ale acestei ființe, cu greu poate eși. Îl plâng pe scumpul meu George.

— Dar ceea ce-mi spui dă e ceva grozav! Me sperie.

— Și ai de ce; căci la dreptul vorbind, încă o săptămână dacă ar fi mai trecut, amicul meu nu eră să mai devie nici odală aceea ce a fost.

— Ah! dle Gorăneanu! dacă ai și ce se petrece în inima mea în aceste momente!

— Ve cred dnă, și ve plâng.

— Ei bine, dar nu e nici un mijloc ca să-l scăpăm, înlăturând totodată scandalul? — Căci trebuie să știi, că nu voiesc să cunoscă nimeni aceea ce se petrece în această casă. — Voiesc ca soțul meu să fie tot același în ochii lumii, ca și până acum: mai ales părinții mei să nu afle nimic.

— Despre acesta puteți fi fără grijă, răspund eu de tot.

— Aș voi inse ca să-i surprind chiar eu, — nu știu cum, dar aș simți o mare plăcere.

— Lăsați pe mine. — Am să-l urmăresc pas cu pas, și când se va duce la femeia aceea, voi veni singur să te iau pentru a-l surprinde.

Se despărțiră.

Elisa remase cu inima zdrobită și nerăbdătoare d'a-și resbună. — Ce va dice soțul ei, când ea va intră pe neașteptate în camera aceea, care și-o închisese tainică, luminată de una din acele lumini misterioase, și pe dânsul la picioarele ei, care trebuia să fie de mii de ori mai frumoasă decât dânsa, de ore ce o preferă mai mult. — Și, par că în aceste vedenii, care-i cuprinsese creierul, îl vedea pe el, sărutând nebunește părul acelei femei pe care ea, o ură de morțe; — și mergea așa de departe cu închipuirea, că se vedea pe dânsa furișă, împingând cu bruschetă ușa, fulgerând cu privirea pe soțul ei, care rămânea ca trăsniță la această apariție! Și chiar, par că-i dicea cu ironie: — «Frumos, domnule, din partea d-tale! Prea frumos!... Acesta-i fidelitatea cu care mi te laudai! Prin astfel de fapte voești să me faci ca să te iubesc!...»

Și par că el se luptă cu sine însuși și în cele din urmă îi cade în genuchi, cerându-i iertare.

În acel moment intră George.

Elisa când îl vedu, dete un țipet, și aproape să cadă dacă dânsul nu se repeși să o susțină.

— Dar bine, ce ai, de ce ți-a venit reu!?

Elisa își recăpeta sângele rece.

— Nimic, dragă George; aușisem că vine cineva, și m'am sculat repede, dar nu știu cum am călcat în sec, că mi s'a scrintit piciorul. Nu te îngrijii înse, mi-a trecut.

George, care nu bănuia nimic, luă această versiune drept adevăr, și-o sărută pe frunte cum făcea întotdeauna când se 'ntorcea dela biurou.

II.

Gorăneanu eșind dela Elisa, se duse drept acasă și acolo găsi pe George care-l aștepta impacient.

— Dar bine, tu aci! Eri mi-ai dă să viu la tine la 7 ore; nu te-am găsit și acum ești la mine; pentru ce n'ai venit acasă? Trebuie să fie un motiv serios acela care te-a oprit; pot să-l cunosc și eu?

— Nu tocmai... dar, mai înteu te rog să me scusi că te-am făcut să m'aștepți.

— Ce are a face?

— Iată cauza: pe când veniam spre casă, la colțul stradei Regale, doi cai dela o trăsură alunecă pe pavagiu și cad cu atâta furie, că o damă bine îmbrăcată care eră la doi pași de dânsii, fu isbită cu putere de căpăteliul oiștei, încât cădu fără cunoștință jos; noroc, că n'a fost tocmai așa aproape, căci lovitura ar fi fost mortală. — Eu, pentru că eram tocmai lângă dânsa, me reped, o ridic de jos, în care timp își veni puțin în simțire, dar tot zăpăcită d'acea lovitură; o întreb dacă poate să-mi spună unde locuește ca s'o duc acasă; dânsa, mai mult șoptind îmi dice: strada Olympului 107. — Chiem un birjar, o sui în birjă cu ajutorul vardistului care venise, vedând lumea aglomerată și după 15 minute eram înaintea casei sale.

O fată nostimă de altfel, aușind că se oprește o trăsură la poartă, veni curiosă ca să vedă cine e.

Observai că se miră, când eu me 'ndreptai spre poartă, și pentru că băteam cu putere, veni repede afară.

— Ve rog, pe cine căutați?

— Dșoră, nu știu dacă nu me înșel, dar nr. 107 e aci.

— Da, domnule.

— Atunci, dna din trăsură, probabil că locuește în această casă.

— Dne! care dnă?

— Poftim de vedeți; și o dusei la trăsură.

Un țipet grozav eși din peptul acelei copile, împreună cu exclamația «maica mea!» și repede îmi ajută ca s'o ducem sus. — Ei bine, spune-mi tu, dacă puteam ca să las p'acea femeie leșinată încă, căci lovitura fusese violentă, lângă o copilă, care abia pășia pragul adolescenței și de care ți se făcea milă cum plângea lângă aceea pe care o numise mamă.

Nu perd timpul, me sui iar în trăsură și peste câteva minute, me 'ntorc cu un doctor.

În timpul acesta sërmana femeie deschisese ochii, dar, după espresia figurei, arată că trebuie să sufere mult. — Drul după ce constată lovitura, care eră puțin mai jos de umăr, m'asigură că nu e primejdiosă.

Dete o rețetă cu care me 'nsărcinai tot eu s'o fac și când me 'ntorsei, drul îmi dice: dle, mâne voi veni iar, și-mi recomandă să am grijă de dânsa, să n'o las să se forțeze și mai ales să nu-i dau apă multă. — Eu în zăpăcela, în care me aflam, nici nu luai în seamă, că drul poate me crezuse bărbatul acelei femei. — Tocmai târziu îmi veni această idee.

După ce plecă dânsul, m'apropiai de pat.

Nu știu, că vr'odată să fi fost într'o poziție mai critică, ca 'n acele momente.

Vedeam bine, că serviciul meu de salvator eră terminat; că nu mai aveam nimic de făcut în acea casă, dar instinctul nu me lăsă s'o părăsesc.

O cunoșeam abia de câteva minute, și nu șcieam aproape nimic despre felul ei de viață; atât mai puțin dacă avea bărbat séu eră veduvă.

(Incheierea va urmă.)

Gr. Mărunțeanu.

Moda.

Cucul cântă diminéța,
In pădure-și face vîfêța;
Spre isvor fetica trece,
Ca să-și spele 'n apă rece

Fața arșă până 'n séră
De vînt cald de primăveră.
— Cîntă cucule-i grăieșce,
Cîntă 'n drépta și-mi priieșce.»

Cucul cîntecul și-l cîntă,
Omeneșce-apoi cuvîntă:
— Spelă-ți fața, fată mare,
Că ieri fuse serbătore.

Spelă-o bine și-o zoleșce,
Ca pe-o pînză mi-o ghileșce
Că la horă, țeu așă,
Foc de roșie eră ...

Dumnețeu dădea 'nnainte
Roșu fetelor cuminte;
Astăți fata, dela han,
Roșu-l cumpără c'un han ...»

— Huș! dihanie pocită
Și-ai remăné obrocită!
Fete tot cuminți trăim,
Moda-i veți că ne spoim.»

Cucu rîde, 'n aripi bate,
Trupu la ivelă-și scôte ...
— Tu fuseși, me Mireo? — Eu!
— Ce mai bou de baltă, țeu!

— Bou ce-oi fi, de vrei, să fie!
Tu-mi ești dragă, — Popa șcie;
Numai lasă a vâpșea,
Că te voi și fără ea.

— Cuculeț negru la pene,
Fie voia ta, mă nene.
— Mărioră, fa Marie,
Veți? Un cuc și-o ciocărlie!»

Și cu brațele se 'njugă
Și o iau voios la fugă
Pe potecă, spre ogóre,
Că e țî de lucrătore!

Bolintin, aprilie 1891.

Radulescu-Niger.

Medicina poporală.

Credințe, datini, doftorii și descântece poporale.

Preouvântare.

Gn mai multe rînduri am accentuat necesitatea culegerii lucrurilor din popor, cu atât mai vîrtos, fiind că in ele se oglindéază pe deplin starea și firea țeranului român; in ele se vede apriat gradul de cultură, perfecțiunea și iscusința țeranței române. Ca in se acésta să se pótă vedé chiar și judecă drept, este neapărat trebuincios ca aceste culegeri să se facă cu tótă fidelitatea, fără adausuri dela culegători ori maculări străine.

Și decă până de presinte din véc in véc numai in gură s'au păstrat in popor aceste felurite credințe și datini, — dintre care partea cea mai mare folositoare, fiind basate pe esperința indelungată, — atunci acésta avem a o mulțămî numai și numai țeranței române, aceluî spirit pururea viu, deștept și plin de admirațiuni, care prin vitregitatea timpurilor au știut tóte acestea să le păstreze nemaculate și deci datoría noastră morală e ca unii ce petrecem in mijlocul poporului, să le culegem aceste obiceiuri, făcînd de o parte servicii literaturii și special întreprîndetorilor opului gigantic «Etimologicum Magnum Romaniae» pentru vechile cuvinte păstrate prin descântece și medecine, parte iarăș medecinei a cărăi basă e medicina poporală.

Medicina poporală intre credințele și datinile poporului nostru ocupă un loc de căpeteniă. Ea e într'atata de desvoltată și lătită, încat obvină ori ce necas, băntue ori ce neajuns casa română, găzdărița casei totdeuna prin felurite mijloce șcie să se ajutore așă, încat raritate e ca românul in acésta privință să consulte pe «străini» cum îi numeșce pe medicii cutreerători prin satnle noastre. Ea, găzdărița casei, in decursul anului, dar indeosebi peste veră când petrece pe cîmp la lucrarea pămîntului, culege și adună felurite erburi și buruene, le uscă, eventual le prepară și le aședă in chilie la grindă ori după iconă seu in pod la corni, ca așă peste an avînd trebuință de ele, să-i fie la 'ndemănă, să le pótă folosi.

O publicăm acésta culegere și din acel indemn, ca să arătăm greșelile ce comit mulți culegători, in deosebi cei de peste munți, in acésta direcțiune.

Se póte că obiceiurile din ținuturile românești diferéză, pe lângă tóte acestea in se totuș intre ele trebue să existe un nex causal, o legătură ce se reduce la datina străbună de unde-ș iau începutul.

Șcim și cunóșcem greutățile ce se intimpină cu astfel de ocațiuni, pelângă tóte acestea in se, in interesul binepriceput al literaturii să nu căutăm a ne inmulți colecția, ci cât se póte să fim fideli.

Lăsăm deci să urmeze mai la vale descântecele și medecinele cu modul lor de aplicație la diferite bóle, rane etc. cunoscute poporului nostru, cu aca mică observare, că ele sînt culese numai in câteva comune din giurul Oraviței și deci de fel nu din in-treg Banatul.

I.

De diochi (gigiochi) și Strigoni.

Decă a descântat o vrăjitoare «de diochi» cuiva, aceluia ascultând descântecul cu atențiune, țice că i-a fost mai bine.

Acésta alinare, judecând după metafisică, a pornit seu din in cordarea atențiunii, care a născut «credința» seu din magnetismul produs prin neintrerupta frecare cu buricul degetelor pe fruntea celui bolnav.

Ori ce vrăjitoare bună are «zăconul» (obiceiul) ca prin vorbe bune, blânde și dulci să facă pe cei bolnav atent a o ascultă și a crede in descântecul și lécul ei.

După ce s'a făcut atent cel bolnav, vrăjitoarea in auțul lui cere dela casnici un păhar de apă nen-cepută (adusă dela fântână dar neintrebuințat din ea), trei petri din trei vaduri și trei cărbuni vii, le pune in păhar, linge pe cel bolnav cu limba pe frunte, îi face cruce și celui bolnav, cască de câteva ori² apoi cu voce tare și rar incepe a descântă:

¹ Mai tóte vrăjitoarele au durere de mîni.

² Vrăjitoarele susțin și sînt de credința că cascatal acela ar veni fără de voe și ar fi semnul că celui ce se descântă e deochial.

Plecat-a N. pe cale pe cărare,
 S'a 'ntelnit cu gigiochiu 'n cale,
 Ochii la N. i-a cruntat,
 In pământ jos a căutat¹
 Și pe N. l'a diochiat (s'eu strigoniât),
 Iar el la mine a alergat,
 Că m'a șciut descântătoare,
 Cu maica Maria (Vineri) lecuitoare,
 Eu pe maica Marie am rugat,
 Și ea pe loc m'a ascultat,
 Că mi-ș alergă,
 Pôla intindea,
 Drumul cuprindea,
 Pe N. sprijoniă
 Și mi-l lecuia.
 Fugi diochete resmirate
 Din sprincene imbinat,²
 Din creerii capului,
 Din zgârcii nasului,
 Din merele obrazului,
 Din bulhucii ochilor,
 Fugi dela N. din mâni,
 Din picioare și din vâni,
 Diochi din gene,
 Eși prin ceme (craniu),
 Diochi din frunte,
 Du-te 'n munte,
 Diochi din cap,
 Du-te 'n sat,
 La cel ce l'a diochiat.

După acestea pune vrăjitoarea secerea cu care a descântat, după ușa la țigini, ceea ce înseamnă că precum se întorce ușa în țigini, așa să se întorcă bóla de pe capul lui N. Din pâharul cu apă în care s'au pus cele 3 petri și s'au stempărat cei 3 cărbuni, bea bolnavul câte câta de 3 ori; ia apoi puțină apă de acolo, se spală pe frunte, iar restul se lapădă la róta unei mori ce se întorce îndărăt, ceea ce înseamnă: că precum se întorce róta îndărăt, așa să se întorcă diochiul ori strigoniul îndărăt la cel ce l'a diochiat pe N.

Până a nu plecă baba vrăjitoare (descântătoare), scóte dela brâu o dăstrucă (șatulă) cu «Untură de vulture», unge și trecă pe N. bine pe frunte și mai lasă puțină casnicilor ca să-l mai frece mai târziu iară. Séu:

I spune să se lase a se frecă pe talpe cu oțet tare în care a fost disolvată o lingură de sare.

Séu:

Să facă aluat din făină de grâu cu sare și să-l pună pe talpe.

Séu:

Să-i pună pe talpe hirian ras cu sare. Acesta e bun a se pune și pe frunte. Séu:

Să se tae fâlii de cartofi grecești și în lipsa acestora și de ceialalți și să se pună pe frunte. Séu

Cârpe recite în apă (cataplasme) pe frunte.

Dacă bolnavul suferă de digestiune, căci din aceea încă provine durerea de cap, care este cel dintâi simptom al diochiului, se recomandă a i se face tei din mană și frunză de senef, iar în lipsa acestora e bună și zama de pome de prune ferte.

Când cineva (cu deosebire pruncii mici) capătă «aiurarea» (frusul), se spintecă doi porumbi de vii peste pânțele și se legă cu sângele curgând și cu porumbii, talpele picioarelor.

¹ Poporul e de credința, cumcă dacă chiar mama privește cu drag ori mirare pruncuțel ei în față, e bine să cante 'n sus la cer, iar nu în jos la pământ, căci se dioche.

² Se crede că cei cu sprincene imbinat au putere a diochiă

La durere de cap se pun și lipitori după urechi care trag sângele reu din creeri.

Evident deci, că vrăjitoarea noastră de azi e următorea medicilor antici romani.

S. Liuba și A. Iana.

Publicațiunile istorice ale literaturii române în 1882—1889.

De Nic. Densușlanu.

(Urmare.)

Istoria bisericească. Pe acest teren avem a înregistra din anii din urmă o lungă serie de scrieri. — Mai întâiu merită a se memoră scrierea lui Erbițeanu.¹ Până la anul 1677 sediul mitropoliților moldoveni eră în Suceva, reședința de mai înainte a principilor moldoveni. În anul 1677 sediul mitropoliților moldoveni s'a transpus la Iași, dar cu conservarea vechiului titlu »mitropolia Sucevei«. Opul lui Erbițeanu cuprinde totodată și 574 de documente până aci inedite din arhivul mitropoliei din Iași (1614—1847.) — Arhimandritul, acum episcop, Enăceanu a publicat »condica sântă a mitropoliei române de București.«² Acestă condică cuprinde actele bisericești despre alegerea mitropoliților și episcopilor și sentențiile aduse în diverse afaceri spirituale. Aceeaș începe numai pe la anul 1668, după ce se mutase la București reședința mitropoliei române dela Tergovișce. — Episcopul român Melchisedec, membru al Academiei române, a tractat instituțiunea sinodală în biserica orientală, mai ales în cea română.³ Intreg studiul lui Melchisedec se referă la întrebarea: că ore la diversele sinode ale bisericii orientale au să ia parte numai mitropoliții și episcopii, séu și preoții seculari, diaconii și alți creștini mireni. Spre a pute deslegă acestă cestiune istorică, autorul tracteză instituțiunea sinodală din seculii primi ai creștinismului pe teritorul patriarhiilor ecumenice din Constantinopol, Alesandria și Ierusalim, apoi în Grecia modernă, în Serbia și Bucovina și ajunge în fine la concludsiunea, că sinodele în biserica orientală au să consiste numai din mitropoliți și episcopi, nici odată inse din preoți seculari și creștini mireni.

Ce se atinge de viața capilor bisericești români, Melchisedec a tractat viața și operele literare ale mitropolitului moldoven Gregoriu Tamblac (1367—1450).⁴ Acesta a avut viața foarte agitată. Densul a fost mai întâiu învățător și paroc în Moldovu, mai târziu a devenit mitropolit de Chiev în Rusia, apoi a resignat de acest post și s'a dus în Serbia, unde a fost egumen al celebrului monasteriu Deciani, de aci s'a reintors iarăș în patria sa și pe la anul 1435 a devenit mitropolit în Moldova.

Asemenea viață agitată a avut și mitropolitul român Nifon († 1508)⁵, carele e incungiuat și de aureola sântiei. Mitropolitul Nifon a fost dalmatin de

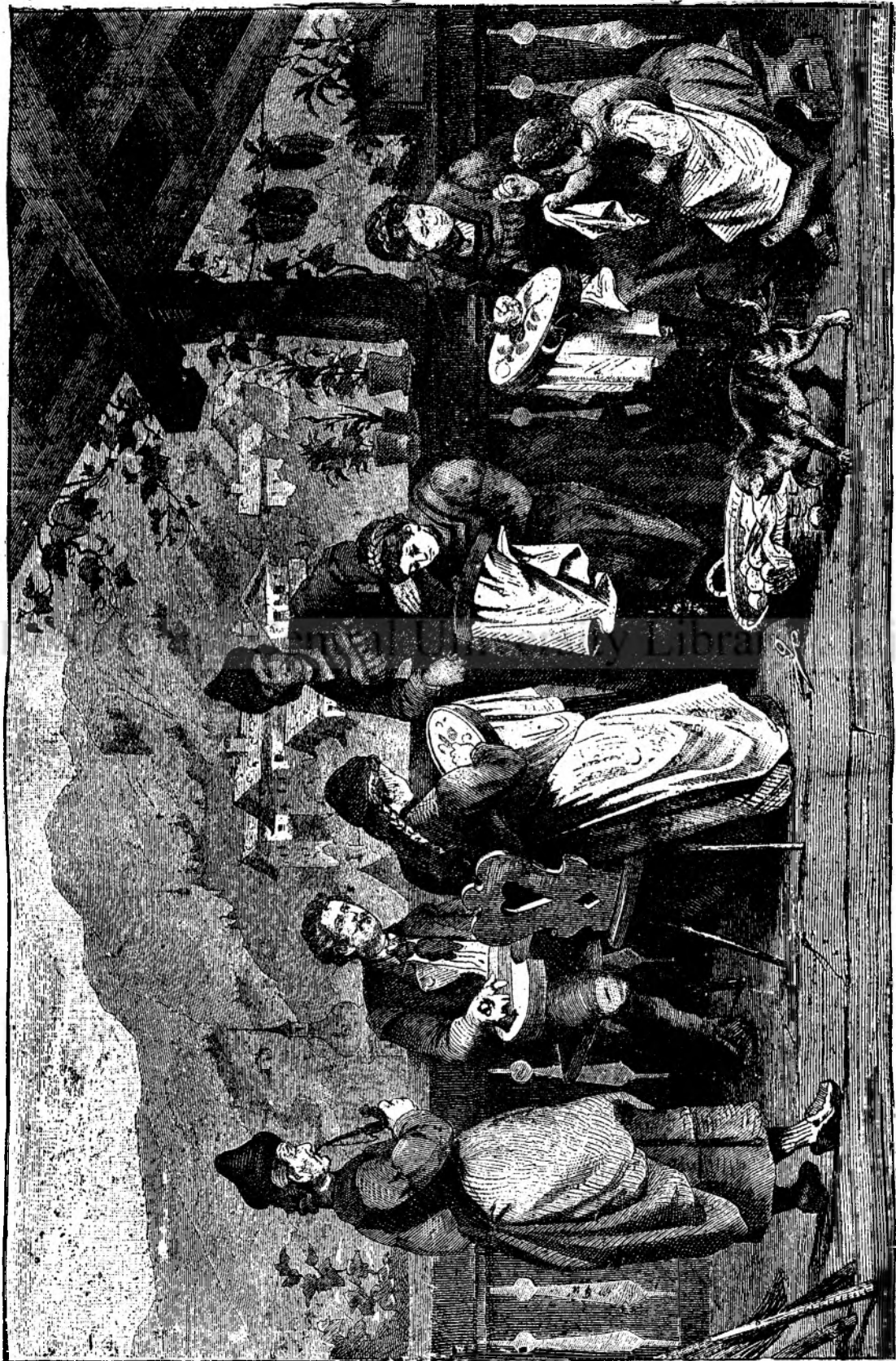
¹ C. Erbițeanu, Istoria mitropoliei Moldaviei și Sucevei și a catedralei mitropolitane din Iași. București, Ministerul Cultelor, 1888. 4°. XCVII, 548, LV p.

² Arhimandritul Gen. Craioveanul, Mitropolia Ungro-Vlachiei. Condica sântă. Vol. I: BORom. 8, 9, 10, (1884/1). București, tip. Cărților bisericești. 1883. 8°. 448, XXIV, XXIV p.

³ Episcop Melchisedec, Studiu despre ierarchia și instituțiunea sinodală în biserica ortodocsă a resăritului în genere, și despre ierarchia și instituțiunea sinodală în biserica ortodocsă română în speacial. București, tip. Cărților bisericești. 1883, 75 p. Fr. 0,50.

⁴ id., Viața și scrierile lui Grigorie Tamblacu. București Academia română. 1884. 109 p. Fr. 1,20.

⁵ I. Nănescu, Viața și traiul sfinției sale părintelui nostru Nifon, patriarhului Țarigradului. București, tipografia Cărților bisericești, 1888. 177 p.

INDUSTRIA DE CASĂ IN VORALBERG.

naștere și contimpuran celebrului Scanderbeg, a devenit monach în muntele Athos, mai târziu episcop în Salona, de două ori patriarh în Constantinopol, mai pe urmă gonit din patriarhat de sultanul Amurat a fost trimis în exiliu la Ochrida. Ajungând pe tronul domnesc în Valachia Radul cel mare, a rugat pe sultanul turcesc pentru eliberarea patriarhului Nifon, pe care l'a chemat pe scaunul mitropolitan român de Tergovișce. Inse în scurt timp escându-se o neînțelegere între principele Radu și între mitropolitul Nifon, acesta fu depus din postul său bisericesc și se duse iarăși ca simplu monach la mănăstirea Athos, unde-și încheiă zilele. Neagoe Basarab ajuns mai târziu pe tronul domnesc român, din pietate și grațitudine către Nifon, a edificat pe mormântul acestuia în muntele Athos o biserică frumoasă, iară capul ca reliquie sacră i s'a adus în România.

Alt principe bisericesc vestit a fost Petru Movila, mitropolit de Chiev¹, fiu al principelui Simeon Movila (1600—1608.) Densul s'a dus în Rusia și a devenit aici mitropolit de Chiev. Ca atare joca o rolă însemnată în istoria culturală a Rusiei; el a fundat acolo o școală teologică ortodoxă, așa numitul colegiu movilan, din carele au eșit cei mai mari apărători ai ortodoxiei rusești în contra propagandei misionarilor catolici din Vilna, Volhinia și Pultava. Movila a fost totodată și autorul unui catechism orientat îndreptat în contra doctrinelor catolice și se consideră și astăzi ca părintele teologiei ortodoxe rusești mederne.

Alți principii bisericesci români ai timpului din urmă au fost Filaret II (1792) mitropolitul Ungro-Vlachiei² și episcopul Dionisiu Romano († 1872).³ Ambii prelați au dezvoltat o activitate glorioasă pentru literatura ecleziastică română. Melchisedec a tratat și cestiunea foarte interesantă pentru istoria română, despre unele inscripțiuni bisericesci armene din Iași, Botoșeni și Roman, care poartă numerii anilor 1232, 1252 și 1058.⁴ El a demonstrat necontestabil, că aci avem de a face nu cu era creștină, ci cu o eră armână, care e cu 551 de ani mai mică decât cea creștină, așa dară că bisericile armene dela Botoșeni, Iași și Roman nu s'au edificat în anii 1232, 1252 și 1058, ci numai în anii 1783, 1803 și 1609.

Biserica română a fost și în timpurile cele mai vechi autocefală, adică n'a fost supusă jurisdicțiunii patriarhilor orientali. Lucrul avea și un fond istoric. încă din timpurile cele mai vechi principii români erau cei mai mari binefăcători ai bisericilor ortodoxe persecutate din orient. Patriarhii și alți episcopi diferiți din orient, persecutați de Turci au fugit în România, au trăit aici și s'au bucurat de cea mai mare ospitalitate, au adunat elemosine pentru bisericile lor persecutate și despoiate și au câștigat în ambe principatele estinse bunuri donaționale. Mănăstirile din muntele Athos, Ierusalim, din muntele Sinai numerau între cei dintâi patroni ai lor pe principii români. Dar după ce s'a proclamat România ca stat independent, ministrul de cult de atunci Sturdza a aflat de trebuință a limpedi și prin documente pozițiunea bisericii române față de patriarhia orientală din Constantinopol. Prin întrepunerea ministrului de cult Sturdza și a primatului român a recunoscut apoi

patriarhul din Constantinopol Ioachim IV cu întreg sinodul său autocefalia bisericii române. În urma acestei recunoșteri biserica română se află față de patriarhia din Constantinopol în aceeași pozițiune independentă ca și biserica ortodoxă din Rusia. Ea rămâne în legătură cu patriarhul din Constantinopol și cu celelalte biserici orientale numai într'atâta, cât cere unitatea dogmelor și a tradițiunii bisericesci. — Actele referitoare s'au publicat în revista bisericescă română.¹ La independința veche a bisericii române se referese și actul emanat de s. sinod al bisericii române relativ la autocefalia bisericii ortodoxe române și la relațiunile ei cu patriarhia din Constantinopol.²

Asupra istoriei singuraticelor mănăstiri române încă au apărut vr'o câteva lucrări prețioase. Anume Wickenhauser a publicat câteva documente relative la mănăstirile dela Voroneț și Putna în Bucovina.³ Preotul Andronic ni-a dat mai multe notițe asupra vestitei mănăstiri dela Némțu din Moldova.⁴ Episcopul român Bobulescu dela Rîmnic a publicat viața sântitului Nicodim, cel ce a reorganizat mănăstirile românești Vodița și Tismena.⁵ Asupra aceluiași Nicodim a scris și archimandritul Ruvarac în archiva pentru filologia slavică.⁶ Episcopul Melchisedec ne face cunoscut deplin textul inscripțiunii dela Resboieni, în care Stefan cel mare voivodul Moldovei declară, că a edificat acea mănăstire într' onorea archistrategului ceresc Michail, după resboiul ce l'a avut cu sultanul Mehemet (1496).⁷ Pentru istoria bisericescă a Românilor din Transilvania avem a memora o publicațiune prețioasă dela archimandritul Pușcariu sub titlul: documente pentru limbă și istorie.⁸ Archimandritul Pușcariu publică aci o serie de acte și documente referitoare la istoria bisericii române orientale din Transilvania și Ungaria în periodul dela 1783—1845. Actele cuprinse într'acest op se referese mai ales asupra administrațiunii bisericesci a episcopilor transilvani româneși Nichilici, Adamovici, Moga și Șaguna. Pentru istoria uniunii bisericesci a Românilor transilvani cu Roma merită a se aminti aci în prima linie opul lui Nilles. Acest op s'a publicat cu spriginul Academiei române și a celei ungare.⁹ Autorul tractează aci «Historia unionis Ecclesiae Rumenorum cum sede apostolica» și ne face cunoscute multe documente referitoare până acum încă inedite. În aceeaș operă are Nilles și un capitol «de Moldavorum unione cum sede apostolica.» Autorul inse, călugăr din societatea lui Isus, tractează aceste părți însemnate ale istoriei române mai mult ca mi-

¹ Acte privitoare la autocefalia bisericii ortodoxe a României: BORom. 9 (1885), p. 333—54. București, tipografia Cărților bisericesci. 1885.

² Act sinodal espunând autocefalia bisericii ortodoxe române și relațiunile ei cu patriarhia de Constantinopol. București, tip. cărților bisericesci. 1882. 8°. 22 p.

³ F. A. Wickenhauser, Gesch. d. Klöster Woroneț u. Putna. 1 mic volum 2. broșură (Urkk.). Czernowitz, R. Eckhards Erben. 1883. 8°. 99—214 p. (D. 1. broșură nu mi-a ajuns la mână.)

⁴ P. Andronic, Din istoria mănăstirii Némțului: BORom. 8 (1884), p. 40 ff., p. 140 ff. București, tip. Cărților bisericesci.

⁵ J. Bobulescu, Viața pră cuviosului părintelui nostru Nicodim Sântitul, archimandritul Lavrei din sânta mănăstire Tismena. București, tip. Cărților bisericesci. 1883. 8°. XI. 82 p.

⁶ H. Ruvarac, Pop Nikodim, d. erste Klostergründer in d. Walachei 7 1406; ASPn. 11, (1888), p. 354—63.

⁷ Melchisedec, Inscriptiunea dela mănăstirea Resboieni. (Estras din Analele Academiei române. Seria II. Tom. VII, Sect. II.) București, Academia română. 1885. 4°. 35 p. Fr. 1.

⁸ I. Pușcariu, Documente pentru limbă și istorie. Tom. I, Sibiu (Hermanstadt), tip. archidieceșană. XV, 398 p. Fl. 2,50.

⁹ N. Nilles; S. I., Symbolae ad illustrandam Hist. Ecclesiae orientalis in terris coronae S. Stephani. Vol. I, II. Oeniponte, Typ. Feliciani Rauch. I. 1885. CXX. 496 p. II, 1885. 497—1086 p.

¹ G. Enaceanu, Petru Movila. Activitatea lui omiletică: BORom. 7. (1883) (7 capitole). București, tip. Cărților bisericesci.

² Melchisedec, Schițe din viața mitropolitului Ungro-Vlachiei Filaret II. 1792. București, Academia română. 1887. 4°. 59 p. Fr. 1.

³ id., Biografia Pră sântitului Dionisie Romano, episcopul de Buzeu. București, Academia română. 1882. 65 p. Fr. 1.

⁴ id., Inscriptiunile bisericilor armenești din Moldova (Estras din Analele Academiei române Seria II. Tom. V. Sect. II.) București, Academia română. 1882. 4°. 5 n. Fr. 0,40.

sionar, ca luptător pentru monachia bisericeii catolice și nu se poate considera nici decum ca istoric neparțial. Despre istoria bisericeii române unite din Transilvania a scris și canonicul blășan Grama¹. Ardeleanu a publicat istoria dieceșii greco catolice române de Oradea-mare².

Acum venim la publicațiunile despre biserica catolică în România. În această direcțiune Bianu a publicat mai multe documente prețioase despre propaganda catolică a călugărului franciscan Vito Piluzio în Moldova³. Acest Piluzio publicase în Roma la anul 1677 în tipografia propagandei «Dottrina Christiana in lingua valacha» mai târziu fusese episcop catolic în Moldova, și apoi arhiepiscop titular de Marcianopol (în Dobrogea). Profesorul gimnasial austriac Schmidt a publicat un op istoric⁴, și tot în acelaș timp călugărul franciscan Fermendziu⁵ a edat «Acta Bulgariae», o colecțiune, care cuprinde multe documente referitoare la episcopatele catolice din Moldova și țera românească.

(Va urmă.)

T. Roșiu.

Universitatea din București.

— Veți ilustrațiunea din fruntea foii. —

Una din construcțiunile cele mai imposante din București, este palatul universității. Situat pe bulevardul Elisabeta, în centrul capitalei, în fața statuelor Mihai Viteazul, Eliade și Lazăr, în acest edificiu și înaintea lui se petrec cele mai mari solenități naționale și culturale.

Pe aici s'au făcut toate defilările mari, când cu rentorcerea victorioasă dela Plevna, proclamarea independenței și a regatului, jubileul regelui Carol etc. Aici s'au inaugurat Societatea academică română, aici Academică Română a serbat jubileul de 25 ani al înființării sale, aici a venit Carmen Sylva de doue ori și-a cetit lucrări ale sale în plină ședință a Academiei . . .

Însaș Academia, timp de 25 ani, între zidurile universității s'a adăpostit; senatul și acuma tot acolo își ține ședințele; iar obiectele de muzeu toate sunt așezate în salele ei spațioase.

Fondată la 1864, în condițiuni modeste, universitatea din București este astăzi focalul cultural al tinerimii din România. Cele patru facultăți ale sale, conduse de profesori învățați, sunt la nivelul științei, încât tinerii români nu mai sunt siliți a merge să-și facă studiile prin străinătate.

Industria de casă în Voralberg.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 533. —

Lumea a început să cunoască industria de casă a țeranelor române și-o admiră. Va fi dar interesant să vedem și noi românii ce lucrăză alle popore.

¹ A. Grama, Istoria bisericeii românești unite cu Roma dela începutul creștinismului până în zilele noastre. Blaș (Ardeal), tip. seminariului archidieceșan, 1884. II, 223 p. Fl. 150.

² I. Ardeleanu, Istoria dieceșii române greco catolice a Oradei-mari. Parlea I, II. Gherla (Szamosújvár), impr. Aurora. 1883/8, 8°. (I) 174 p. (II) 137 p. Fl. 080.

³ I. Bianu, Vito Piluzio. Documente inedite din arhivul propagandei; Col. I, Traian. (1888), p. 142-64.

⁴ Schmidt Romano-catholici per Moldaviam episcopatus et rei romano-catholicae resgestae. Budapestini. Societas typ. Athenaeum 1887. 164 II. p.

⁵ P. Fr. E. Fermendziu, Acta Bulgariae ecclesiastica ab an. 1565 usque ad a. 1799. Edidit Academia scientiarum et artium Slav. merid. in tomul 18 din Monumenta spectantia historiam Slavorum merid. Zagrabiae (editor Academia sudslavică) 1887 8° XXII 409 p.

Între poporele, care se ocupă cu industria de casă, sunt de însemnat locuitorii din ținuturile muntoase ale Voralbergului care se ține de Tyrol; o populațiune acăsta dintre cele mai sîrguincioase ale monarhiei austriace.

Poporul din Voralberg, care nu prea are pămînturi bune de cultivat, în felurite părți se ocupă cu diferite industrii casnice, din care se și hrănește.

A doua ilustrațiune din numerul acesta al foii noastre înfățișeză un ram al industriei casnice din Voralberg și anume brodatul. Femeile de acolo brodeză foarte frumos și prin lucrul lor câștigă parale multe, căci măramele de capși de gât, fustele și alte obiecte de aceste, brodate de ele, sunt căutate în multe părți.

Societatea fetelor și nevestelor care brodeză, sémână cu ședeturile noastre românești. Și 'n aceste vin tinerii de glumesc cu fetele, care lucrăză. Și până când mama, conform obiceiului de acolo, slobode din pipa-i cu cămiș scurt niște fumuri mari, tinerul cântă din citheră niște doine de dragoste.

Cântece poporale.

(Din Bănat.)

Săracă inimă 'ntrégă,
Cum o mîncă-o gîngă négră,
Las' s'o mînce că-i de vină,
Că s'a tras în țeră strină,
Unde nu-i nici dor nici milă,
Numai jel și multă silă.

Păsăruică de pe lac,
Nu me blăstémă să zac,
Că n'am pe nime cu drag,
Să me 'ntrebe de ce zac.
Păsărea de pe isvor,
Nu me blăstémă să mor,
Că n'am pe nime cu dor,
Să me 'ntrebe de ce mor.

Dunărice apă lină,
Lasă-mi hădița să vină,
Ce l'ai dus în țeră strină.
Badeo Trandafirule,
N'ascultă minciunile,
Ce-or țice dușmanile,
Că dușmanii multe-or țice,
Ca pe noi doi să ne strice,
Strice-i bóla inima,
Cum pe noi doi ne-a strică.

Sui la deal cobor la vale,
Me 'ntelnii cu badea 'n cale,
Cu caru 'ncărcat cu lemne,
Cu clăbățul plin de pene,
Și eu cerui o peniță,
El ceru căta' guriță:
— Ba eu badeo nu țoi da,
Că mi-i gura cântărită,
Cu cântaru satului,
Să mi-o țin bărbatului,
Cu cântaru grecilor,
Să mi-o țin voinicilor.

Culcse de:

Mihaiu G. Crăciun

¹ Căta = puțină.

Castelul Peleş.

— Suvenirii dela Sinaia. —

S'a scris atât de mult de Sinaia, locuința de veră a curții regale române și a societății înalte din România; eu însuși am întreținut în mai multe rânduri pe cetitorii acestei foi cu suvenirile și impresiunile mele de acolo: cu toate aceste mai sunt de povestit alte și alte amănunte, amintiri mai noue, pe care le aducem din vizitele noastre următoare, căci Sinaia, întocmai ca o feciură tineră, din an în an devine mai frumoasă. Înainte de asta cu cincisprezece — douăzeci de ani numai o simplă mănăstire, unde trăiau câțiva puscici pe la cari din când în când se abăteau niște călători: acuma Sinaia este un oraș splendid, compus din ville elegante, regulat prin un bulevard și prin strade óble, peste care lumina electrică reversă o lucrare feerică. Inse farmecul cel mai încântător ni-l oferă castelul regal, numit Castelul Peleş.

De mult n'am stat la Sinaia și numai din fereșta cupeului priviam progresul care se manifestă din ce în ce mai mult. Anul acesta inse îmi întocmisem astfel lucrurile, să pot petrece ș-acolo câteva ore, spre a face o plimbare prin oraș și să me reped la Castelul Peleş, pe care încă nu-l vedusem gata.

Urcându-me la mărețul otel Caraiman, percursei bulevardul Ghica, ce taie în două cuibul de plăceri numit Sinaia, și me desfătam în admirabilele ville care se resfătau în drépta și 'n stânga, provocându-me cochet să aleg pe cea mai frumoasă. Sforțare zădarnică! Amu pute numai câteva din cele mai frumoase; inse a da vr'uneaia recunoșcința întieității, după o aprețiere atât de grabnică, e peste puțină.

Lăsați dar întrebarea nedeslegată și o luați în sus spre Castelul Peleş. O șosea bine întreținută conduce la locul ascuns de lume, unde se află castelul regal. Situat p' o colină cu pașiște verde, la pólale Buceciului uriaș și aprópe vecinic acoperit de zăpadă, la umbră de brași, impresurat de păduri străvechi și de munți cari închid vederea: castelul are o poziție din cele mai romantice ce se pot întipui. Se vede numai decât, că la alegerea locului a contribuit și gustul poetei-regine.

Isolat cu totul de lumea din afară, la frémétul lin al codrilor, privind cum «se avântă clocotind un pėriu de munte atât de selvatic și de névalnic, încât par că 'n resfățarea lui ar voi să cutriere lumea tótă» — un suslet poetic primește impresiuni, pe care apoi le destăinușește lumii.

«E un voinic minunat Peleş, scrie Carmen Sylva, cu pėrul creș și cu adânci ochi albaștri, și e atât de voios și de tare, fiind că s'a născut în adâncimile unui munte uriaș. Se ăice, că vine dintr'un lac năpraznic, care-i ascuns în fundul pământului și 'n care șed ăinele apelor. Și decă stai mult lângă Peleş, așă de mult, ca de stătuț ce stai să uiți lumea, așă cu totul deslușit cântările ăinelor. Chiar se iveșce, din când în când, câte o ăină, care plutind pe o frunză mare și lată de-alungul Peleşului la vale, alunecă din tréptă 'n tréptă peste cascadele apei și priveșce cu ochi voioși la lume. Dar nu póte să o vedă decât acela, care s'a născut pe la tócă și n'a avut nici odată vr'un cuget reu în susletul lui.»

Așă s'au născut Poveștile Peleşului, care tēlcușesc tradițiunile: Vėrful cu dor, Furnica, Pétra-arsă,

Jipii, Caraimanul, Peșterea Ialomiței, Omul, Valea cerbului, Cetatea babei, Ceahlăul și Valea rea . . .

Esteriorul castelului sémēnă unei cetăți de cavaleri din evul de mijloc, în a cărei față numai doboranțul în opinci ne revócă în memorie actualitatea. Turnurile ățuiate, coridórele arcuite și fereștile cu sticlă colorată, ne atrag atențiunea dela fântăna săritóre dinaintea edificiului și ne invită să intrăm.

Curtea nu vinise încă la Sinaia. Un bilet dela casa regală din Bucureșci, care ni se liberă prin mijlocirea dlui Stefan Fălcoianu, șef al statului-major și membru al Academiei Române, numai decât ne deschise ușile. Dl castelan Jambot, cu tóte că tocmai se făceau multe reparaturi și pregătiri pentru instalarea curții, ne conduse cu cea mai indatorătoare afabilitate prin tóte despărțămintele, salónele și odăile, dându-ne pretotindenii informațiuni interesante.

Ce-am vedut? Dar cine ar fi în stare a descrie? Decă esteriorul castelului ne-a încântat, interiorul ne-a frapat, ne-a uimit. La atăta frumusețe nu ne așteptasem. Tot ce produce lucsul modern și tot ce cultivă astăci gustul bun, se află aici combinat în o armonie rafinată. Jumătatea de oră ce petrecurăm în acel cuib feeric, ne părú în urmă ca o poveste frumoasă din lumea în care ăinele și feții-frumoși își clădesc palatele de aur, împodobite cu pietri scumpe.

Îndată la urcarea pe trepte 'n etagiu, ne surprinde arangiamentul vėnătoresc, ceea ce pare a indică menirea castelului. Întėiu dăm în despărțémėntul regelui, apoi în al reginei. Sântem introduși în cabinetul de lucru, în salonul de convorbire cu miniștri, vedem elegantele salóne de primire și de conversațiune, prănditórele cu tot felul de comfort, biblioteca pentru óspeți, salónele acestora, unde au fost găzduiți și reposatul archiduce Rudolf cu principesa Stefania, care atunci primi dela regina drept suvenir un costum național, pe care dēnsa îl și îmbracă. În mulțimea de arangiamente grandióse, mai cu sémă ne atrase luarea aminte un salon rococo; dar și mai mult esceleză salonul turcesc, un adevėrat cap-de-operă în felul seu, în care tot mobilierul, părății, plafondul și padimentul, e invescut cu o admirabilă brodăre de mână. Numai după multă trăgănare ne puturăm despărți de acest salon.

La depărțémėntul reginei, în trei odăi intrarea nu-i permisă; dar prin ușa întredeschisă puturăm zări mésa de scris și un stelagiu pentru desemn. Chiar și 'n acest edificiu regina are câteva desemnuri, iar altele s'au făcut după schițele sale. Este fórtē mișcător un fresco pe pārete, care înfășoșeză pe Maj. Sa ducēnd în spate pe fiica sa Maria, reposată în vėrstă de patru ani și plānsă cu atăta durere în multe din scrierile poetei-mame. Asemenea e interesantă și una din fereștile zugrăvite; pe acēsta vedem represen'tate tóte fazele de frunte ale istoriei române, începēnd dela Romulus și Remus, după schițe făcute de ēnsaș regina.

Printre celelalte opere de pictură sânt remarcabile niște frescouri ale unei artiste franceze, la care acēsta lucruse un an de ăile, și portretul în oleiu al lui V. Alecsandri, pentru care regina avea stimă particulară, încât ēnsaș i-a ilustrat printr'un tablou renumitul pastel »Concertul în luncă.»

Merită o deosebită atențiune și salonul de theă cu mēșuța în colorii anume pentru figurele ceșcelor. Asemenea e interesantă și sala de musică, cu admirabilul pian al reginei, care ēnsaș e o pianistă escelentă. Mai mult petrecurăm inse în sala de teatru, în care incap optăzeci de persóne și are o scenă frumoșică. Aici, la o iluminațiune brilliantă, jócă amatori niște piese scurte ori dau concerte, la care câte odată

cooperază și regina și la care se invită societatea naltă care petrece véra la Sinaia . . .

Când eșirăm, tot ce vëdurăm ne părea un vis frumos, care a sburat atât de iute! . . .

Iosif Vulcan.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șolri literare și artistice. *Di Ioan Bogdan* a publicat la București un volum intitulat «Vechile cronice moldovenești, până la Urechia», tecste slave cu studiu, traduceri și note. — *Di Elian dela Gruea* a dat la lumină la București «Știința armelor» pe 250 de pagini cu peste 50 de gravuri. — *Di George Vasilescu*, tinerul sculptor din Craiova, a fost chemat telegrafic de ministrul de instrucție al Rusiei pentru a face o statuă în marmoră; artistul s'a și dus. — *Di Grigorescu*, cunoscutul pictor din București, va organiza acolo o expoziție de toate operele sale.

Jubileul „Convorbirilor Literare”. La 1 martie anul viitor se vor implini 25 de ani, de când au început să apară «Convorbirile Literare.» Din incidentul acesta directorul revistei, dl Iacob Negruzzi, dorește să scotă un numer jubilar, tipărit cu deosebită îngrijire. Acest număr va cuprinde atât articole ale autorilor în viață ce au tipărit vr'odată ceva în «Convorbirile Literare», cât și scrieri inedite s'eu macar retipăririi din toți colaboratorii revistei cari au murit. În acest scop dl Iacob Negruzzi a adresat tuturor colaboratorilor sei o scrisoare, rugându-i să-i trimită un articol ori vr'o poezie s'eu chiar numai o maximă s'eu o sentință, până 'n 1 ianuarie viitor. Numerul jubilar va eși la 1 martie 1892.

Megleno-Români. *Di dr. Gustav Weigand*, al cărui nume s'a făcut cunoscut prin lucrarea sa filologică «Die Sprache der Olympo-Walachen» a publicat de curând o lucrare nouă intitulată «Vlach-Meglen», care cuprinde rezultatul explorărilor sale făcute timp de un an și jumătate în Macedonia. Dsa constată, că megleno-români au un dialect care e mai aproape de limba daco-română, decât cea macedo-română, este dar un idiom care légă limba noastră cu dialectul macedo-român. Megleno-români locuiesc în valea Meglen din munții Caragiovei, în unsprezece sate, lângă macedo-români; sânt cam 14,000, dintre cari 3900 de religia mahomedană.

Bustul lui Ion Brătianu. Cetim în «Drapelul» din Iași: *Di T. G. Villa*, sculptor renumit din Milano, a lucrat în orașul nostru bustul mult regretatului Ion Brătianu. Bustul e espus pentru câțva timp în atelierul dlui Villa (otel Traian nr. 17), și apoi va fi expedit la București, spre a fi supus aprecierii comitetului instituit spre a ridică un monument marelui și neuitatului bărbat de stat.

Invitare la prenumerațiune. Subscrisul, având la dispozițiune, gata de-a se pune la tipar, mai multe încercări și opuri atât poetice, cât și în prosă, m'am decis a scote la lumină pe acelea dintre ele, la cari voi avé mai mulți abonanți, așa ca cel puțin speșele de tipar să se acopere. Opurile, ce vréu a le da sânt: 1, «Vinderea lui Isus», tragedie în 4 acte cu cântece corale la finea fiecărui act. Anul 1886—1887. Prețul 45 cr. 2, «Manliu Torcuat», tragedie în 5 acte. An. 1888. Prețul 40 cr. 3, «Sérmana contesă», tragedie în 5 acte. 1890. Prețul 40 cr. 4, «Belizariu», tragedie în 4 acte, an. 1889. Prețul 35 cr. 5, «Georgiu Martinuzzi», tragedie în 5 acte a. 1890. Prețul 40 cr. 6, «Aman s'eu Jom Purim», tragedie în 4 acte a. 1889—90. Pr. 35 cr. 7, «Antigone de Sofocle», tragedie în 5 acte cu un prolog și exod, a. 1890—1891.

Prețul 35 cr. 8, «Regele Edip», de Sofocle, tragedie în 5 acte. Prețul 45 cr. 9, «Jertfe», tragedie în 4 acte, an. 1887—1888. Prețul 35 cr. Tóte acestea sânt opuri poetice. Dni cari vor voi a posede unul s'eu mai multe din acestea opuri, să binevoescă prin o carte postală a se insinúa ca abonant la adresa subscrisului. *S. P. Simon*, Șomfaléu (p. u. Bistrița, în Transilvania.)

Calendar pe anul 1892. Au apărut deja în editura tipografiei «Universul», str. Brezoianu nr. 11, București, următoarele calendare pe anul 1892: *Calendarul «Universului»* un volum de 110 pagini, hârtie satinată, cu multe ilustrații dintre cari: Portretul lui I. C. Brătianu, M. Cogălniceanu, Em. Bacaloglu, Th. Aman, Carol regele Württembergului, Jules Grévy, Jérôme Napoleon, mareșalul de Moltke, Parnell, Boulangier, ex-regina Natalia a Serbiei, dra Bilcescu prima avocată română, banditul Licinschi și o ilustrație umoristică. Materia calendaristică: Cronologia, suveranii Europei, statistica Europei, tariful telegrafo-poștal, bălciurile din România, calendarul vecinic, catolic și israelit, noul tarif pentru călători pe căile ferate române. — Materia literară: Cerbul și sora lui (basm popular); Iérna invinsă (poezie de căpitan Carol Scrob); Umbre (nuvelă), Voi să mor (poezie de Al.), Luarea Rahovei s'eu cățéua maiorului (nuvelă de Gr. H. Granda). Consilii practice. Lumea pădurei (poezie de Gr. H. Granda). Anecdote. Descrierea ilustrațiilor. Prețul: 50 bani exemplarul. — *Calendarul American* (cu foi țilnice), cartonul litografiat în patru culori, ilustrat. Prețul 70 bani. — *Calendarul de buzunar*, care afară de materia calendaristică, conține și foi albe pentru note, bălciurile din România, tariful telegrafo-poștal. Noul tarif pentru călători și alte notițe trebuincioșe; mic volum peste 80 pagini pe hârtie satinată, coperta colorată. Prețul 5 bani exemplarul. — *Calendarul de părete*, colorat și ilustrat cu portretele regelui, reginei și al principelui Ferdinand și totă armata română, formând un cadru frumos, hârtie satinată. Prețul 5 bani exemplarul.

Tot canteonul vechiu. «*Biblioteca Familiei*» din București anunță, că din cauza că abonații nu plătesc regulat, ba pentru că alții nu-și fac datoria de fel, nu va eși decât până ce se vor incheiă romanurile începute, apoi va încetă.

Broșură. «*Popórele Bucovinei*», fascicula I, Armenii orientali din Bucovina, de Dimitrie Dan, paroc în Lujeni, a apărut la Cernăuți, retipărită din «Candela.»

Diare noue. «*Secolul*», primul diar cotidian din Craiova, apare dela 1/13 novembre redactat de un comitet. — «*Orientalul*», un nou diar ilustrat trei săptămânal și în doue edițiuni a început să iéșă asemenea la Craiova. — «*Economistul român*», sub direcțiunea dlui deputat Pop, își anunță aparițiunea tot la Craiova.

Revistă literară străină. În limba franceză au apărut: «*Études critiques sur l'histoire de la littérature française*» de Brunetiere, seria a patra, care se ocupă de romanul din secolul al XVII-le, de Pascal, filosofia lui Molière, Montesquieu, Voltaire și de romanurile dnei de Stael; «*La poésie patriotique en France au moyen age*» o colecțiune de poezii vechi prin care se escită patriotismul; «*Que feront nos garçons?*» carte dedicată de Gausteron; «*Enseignement de l'art decoratif*» de L. Charve, edițiune nouă, pentru studiul artelor decorative, cu 1229 figure. — În limba germană: «*Schlieman's Ausgrabungen*», a doua edițiune, de dr. Carol Schuchhardt, directorul museului Kestner din Hanovera, cu șapte charte și cu 321 desemnuri, se ocupă de toate săpăturile lui Schliemann făcute la Troja, Tirain, Mykeme, Orchemonas și Ithaca; «*Wanderungen durch Alt-Griechen-*

land» in doue tomuri, de Stoll, cu mai multe ilustrațiuni și charte; «Farbige Compositionen für Porzellan-, Glas- und Ledermahlerei» de Albert F., o carte de folos pentru cei ce se ocupă cu pictura de porcelan și sticlă.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Școlri teatrale și musicale. *Di Carol Scrob* a scris o comedie in versuri, intitulată «Sf. Dumitru», care se va jucă pentru prima-ură pe scena teatrului din Craiova, unde s'a și pus in studiu. — *Dna Darclée*, atât de mult aplaudată astă primăvera la București, acuma obține mari succese la Florența. — *Di Gabrielescu*, care a cutreerat totă America, este aplaudat la Lisabonna. — *Dna Chitu* și *di Dimitrescu* debutază la Barcelona.

Teatrul Național din București. După «Resvan și Vidra» s'a jucat «Ruy Blas» de Victor Hugo, care se joca mai in fiecare an odată. Comitetul teatral a primit cererea dnei Judic și a dlui Coquelin de a da câteva reprezentațiuni in București. Aceste reprezentațiuni se vor da la 8/20, 9/21 și 10/22 ianuarie.

Teatrul din Iași o duce foarte reu. Statul i dă o subvențiune de 40,000 lei, cu toate acestea teatrul nu pôte lua un avânt, ba se află in necontenită luptă cu existența. Încă nici nu s'a deschis stagiunea, societatea dramatică de acolo cere a doua parte din subvenția votată de cameră; in se dl ministru de culte i-a respuns, că acești 20,000 lei sunt destinați pentru plata anuităților pentru clădirea unui local de teatru. In urma acestui respuns societatea a delegat pe dl profesor Georgiu să meargă la București și să comunice ministrului, că 'n astfel de condițiuni societatea dramatică din Iași se găsește in neputința d'a-și continua reprezentațiile.

Revistă teatrală și mușioală străină. *La Bayreuth* in anul viitor se vor reprezenta următoarele opere de-a lui Wagner: Parsifal, Tristan și Isolda, Tannhäuser și Meistersinger. Reprezentațiile vor incepe la 16 iulie și vor ține o lună; va cântă și dna Materna, precum și tenoristul Van Dyck din Viena. — *In opera mare din Paris* se va reprezenta și «Meistersinger» a lui Wagner; direcțiunea vrea să angajeze pentru ocaziunea aceea pe tenorul Van Dyck. — «*Amico Fritz*» opera nouă a lui Mascagni, se va reprezenta in luna viitoare in teatrul din Berlin. — «*Ping Sin*» e titlul unei opere noue care se va jucă in curând in Opera comică din Paris. Are numai patru roluri, scena se petrece in China; autorul e Maréchal.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școlri biseroești și școlare. *Maj. Sa monarcul* a dăruit comunei biseroești gr. or. române din Cornățel și Coșovița câte 100 fl., iar celei din Mănăsturul unguresc 50 fl. — *Fundația universitară Carol I* la București se va inaugura la 10/22 maiu viitor cu mare solenitate. — *Di B. P. Hașdeu*, care a inceput la universitatea din București cursul de filologie comparativă, este ascultat de un numer atât de mare, încât nu rămâne loc pentru toți cei ce vreau să fie de față; un stenograf angajat de studenți ia note. — *Di Ambrosiu Chețian*, fost asistent la institutul botanic din Cluș și actual profesor la gimnasiul din Blaș, in 14 novembre a fost promovat la universitatea din Cluș la gradul de doctor in științele naturale. — *Di dr. Traian Puticiu*, nou-alesul proto-

cătră consistoriul eparhial din Arad. — *Di Aurel Iana*, bine cunoscut din colónele foii noastre prin culerile sale de obiceiuri populare, a fost ales capelan in Maidan.

Bugetul consistoriului mitropolitan din Sibiu pentru anii 1892, 1893 și 1894 s'a statorit in ședința dela 12/24 octombre c. a congresului național biseroesc cu următoarele sume anuale: 1, Salarul secretarului mitropolitan 1200 fl., 2, Adaus personal la salarul secretarului mitropolitan ca adaus de funcț. 800 fl., 3, Remunerațiune pentru cassar și controlor 1000 fl., 4, Remunerațiune pentru fiscal 200 fl., 5, Salarul unui scriitor 600 fl., 6, Chiria pentru localul secretarului și a casei 300 fl., 7, Spese de cancelăria, lemne, luminat și tipărituri 300 fl., 8, Remunerațiune unui servitor 120 fl., 9, Diurne și spese de călătorie pentru membrii consistoriali 860 fl., 10, Procurarea de mobile 100 fl., 11, Spese neprevăzute 100 fl. Total 5580 fl.

Sinóde protopopeșol. *La Abrud* in 9 novembre s'a ținut sinodul de tómnă al protopopiatului gr. c. de Roșia-de-munte. La sinod s'au chemat și câte doi mireni din fiecare comună. In cuvântarea sa de deschidere protopopul a constatat cu durere, că școlele sunt in starea cea mai deplorabilă, din 17 parochii numai in 7 sunt școle, nici chiar in reședința protopopului nu-i școlă; din 1553 de copii obligați la școlă, numai 480 umblă acolo. In câte locuri e încă tot așa?! — *La Petroșeni* in 27 octombre n. s'a ținut conferința protopopescă estraordinară, sub presiunea protopopului Stefan Radic, luând parte și învățătorii; s'a decis înființarea unei biblioteci districtuale, al cărei inceput s'a făcut prin cărțile dăruite din biblioteka diecesană.

Congresul biseroesc gr. or. din Buovina abia s'a deschis, s'a și inchis, căci n'a făcut alt ceva, decât a ales o comisiune care să redacteze noul statut congresual. Acum unii deputați ar dori să aibă cel puțin copia procesului verbal al uniceii ședințe, dar comisarul cont. Pace ține procesul verbal la sine și nu vrea să dea copie nimenuia. Acest refuz a stârnit mare agitație printre deputații congresuali; aceștia vreau să facă Maj. Sale o reprezentație, rugându-l să numescă alt comisar, care nu numai cu numele seu va fi — Pace.

Societatea de lectură din Blas a tinerimei studioase dela gimnasiul superior de acolo, începându-și activitatea pe anul școlastic 1891/92, s'a constituit in următorul mod: Președinte: dl prof. dr. Ambrosiu Chețianu; v.-președinte: Laurențiu S. Nestor, cl. VIII; redactor: Alesandru Valea, cl. VIII; notar: Teodor Brehariu, cl. VIII; bibliotecar: Basil Magda; controlor: Corneliu Horșă, cl. VIII; v.-bibliotecar: Iulian Nistor, cl. VII; casar: Paul Bogdan; comisiunea literară: Iacob Pop, cl. VIII; Paul Pircea, cl. VIII; Basil Magda, cl. VIII; Ioan Dolian cl. VIII; Enea Pop Bota cl. VII; Nicolae Racovițan cl. VII ș. Iustin Pop cl. VI.

Societatea academiă „Junimea” din Oernăuți in ședința sa din 8 novembre a. c. și-a constituit comitetul astfel: President: stud. fil. Grigore Filimon; vicepreș.: stud. jur. Alesandr Popovici. Secret. I.: stud. jur. St. Bodnarescu. Secret. II.: stud. jur. Claudiu Stefanelli. Cassar: studentul jur. Carol Harlingh. Controlor: stud. jur. Cornel Georgian. Bibliotecar: stud. jur. Virgil Homiuca. Econom: studentul jurist Lazar German.

CE E NOU?

Hvman. Di Iosif Pop, in de la tabla regescă din Iosefina Răuciu n.

Lobonț in Sibiu. — *Dr. Ambrosiu Chețian*, profesor la gimnaziul din Blaș, la 14 novembre s'a îndrăgostit cu dșora Virginia Pop, fiica dlui Leontin Pop, jude la tribunalul r. din Cluș. — *Dr. Ioan Stana*, absolvent de teologie al diecesei aradane, s'a logodit cu dșora Elisabeta Sturza, fiica repositului preot Mihaiu Sturza in Șepreș, comitatul Arad. — *Dr. Emanuil Turec*, proprietarul morii cu vapor in Boroșineu, s'a logodit cu dșora Ecaterina Duma tot acolo. — *Dr. Valeriu Florian*, absolvent de teologie și învățător in Racovița, la 10/22 novembre se va cunună cu dșora Maria Pop in Nojlac. — *Dr. Otto Popovici*, forestier la comunitatea de avere in Caransebeș, la 10 l. c. s'a logodit cu dșora Elena Popovici, fiica dlui Bucur Popovici comerciant in Hașeg. — *Dșora Margareta de Seracin*, fiica dlui general cav. de Seracin, originar din Bănat, iar acuma in garnisonă la Cernăuți, la 29 oct. s'a logodit cu dl br. de Lückendorf, locotenent c. și r. la statul major. — *Dr. Aleco cav. de Giurgiu-van*, mare proprietar in Molnița, Bucovina, la 8 novembre s'a cununat cu dșora Elena Draghici, fiica dlui Aleco Draghici din Buda, județul Dorohoi in România. — *Dr. Al. Popovici*, absolvent de teologie al diecesei aradane, la 3/15 novembre s'a cununat cu dșora Silvia Bejan, fiica dlui Iosif Bejan paroc gr. or. in Giula. — *Dr. Ioan S. Rodean* și dșora Ana P. Iuga s'au cununat in 3/15 novembre la Tilișca.

Solri personale. *Dr. Ioan Mihăltanu*, major-auditor, care pân' acuma a stat la Timișoara, a fost permutat la Poșon; in ajunul despărțirii din Timișoara, a dat in onôrea lui un banchet de adio. — *Dr. Puscariu* conduce la Iași cu mult succes institutul de farmacologie și therapeutică experimentală cu o secțiune anti-rabică.

Regina României. Din Pallanza se scrie: Se pare că in urma ivirii din nou a durerilor in bulbul rachidian, augustei suverane i s'a impus abținerea dela ori-ce ocupațiune intelectuală și un repaus aprôpe absolut. De aceea n'a putut să primescă nici pe pictorul Chartrex, care venise la Villa Medicis, al cărui pensionar este, ca să facă portretul reginei. Inainte de crisa din urmă, primarul dela Pallanza a remis reginei un splendid album, legat in piele roșie și in argint, cu cifra Maj. Sale și cu armele României, cuprindând vederile principale ale Pallanzei și impregiurimilor. Bucățile de argint ce formeză colțurile și ornamentația albumului, au fost lucrate de renumitul giuvaergiu Guiberti.

Dr. Al. Mocsonyi și memorandumul. Precum se știe, conferința din Sibiu a partidului național român a decis la 1887 ca să se prezinteze monarcului un memorandum, care să cuprindă toate gravaminele elementului românesc din Transilvania și părțile ungurene. Comitetul central inse n'a executat concludul acesta; iar conferința din tòmna trecută a aprobat procedura comitetului. In timpul din urmă mai multe diare au scris, că dnii Babeș și Mocsonyi sânt cauza, că memorandumul nu s'a făcut. Acum diarele publică o scrisore a dlui Ales. Mocsonyi, prin care dsa vine a spune, că pentru ce nu află timpul potrivit să se facă memorandumul acela. Motivul e, că dl Mocsonyi nu vede garanțiile cerute pentru succes.

Schimbare ministerială in România. Indată după rentôrcerea regelui Carol, ministeriul român s'a constituit astfel: Dl general Florescu președinte de consiliu și ministru fără portofoliu, dl Lascar Catargiu interne, dl G. Vernescu finanțe, dl Esarcu esterne, dl N. Blaremburg justiție, dl Vericean domenii, dl general Lahovary resbel, dl G. Olănescu lucrări publice și dl P. Poni instrucțiune publică.

Regina României și pèrul femeeso. După cum scrie diarul «Gaulois» din Paris, contesa d'

mont a trimis reginei Elisabeta a României ultimul volum din scrisoarea sa: Istoria coafurei femeieșci. Regina Elisabeta respunse drept semn de mulțămîtă următoarele: «Dômnă! — Te felicit pentru ideia norocôsă de a tracta in mod istoric și critic despre coafură. Cartea dtale îmi este cu atât mai simpatică, de ôre-ce eu me țin de acea școlă vechiă, după care femeile măritate își învêlesc capul, in loc de a și-l impodobî cu pèr străin.»

Șolri resboinice. In sâmbăta trecută bursa din Viena a fost alarmată de șcri forte resboinice. Diarul «Wiener Tagblatt» a scris, că Maj. Sa primind in audiență pe președintele clubului polon Jaworski, i-a dîs că situațiunea esternă e forte serioasă. Convorbirea acêsta a fost forte viu comentată de toate diarele, papirele la bursă au scădut, cu toate că diarul oficial a demințit-o încă in ziua aceea.

Teoriile resboiului viitor. Profesorul Billroth din Viena a ținut, mercuria trecută, o prelegere asupra rănilor produse de armele moderne. Puterea de percusiune a pușcilor de sistem Manlicher e așa de mare, încât la 500 seu 600 de metri glonțul pôte străbate încă printr'un pârte de cărămidă seu de pètră. E așa dar imposibil să te adăpostești contra focului ucigător. Praful fără fum nu învêlue armata cu un nor, așa că fiecare soldat pôte fi luat la țintă. Vai de armata care ar trebui să trecă pe o șosea in fața inamicului, seu să atace pe dușmanul ascuns in dosul fortificațiilor. Un resboiu in timpurile nôstre n'ar puté dură decăt prea puțină vreme. Și ambulantele de astăzi sânt ele suficiente pentru căutarea răniților? După părerea profesorului Billroth, va trebui ca personalul sanitar să fie aprôpe tot așa de numeros ca ênsăș armata.

Șolri sourte. Reuniunea femeilor române din Reșinari a obținut dela guvern aprobarea statutelor sale; astfel reuniunea in curênd se va constitui definitiv. — *Românii gr. or. din Bacamezeu*, protopopiatul Lipovei, sub conducerea preotului lor Laurențiu Barzu și cu ajutorul episcopului Ioan Mețianu, au cumpêrat dela erar 400 de jughere de pâmênt, cu indatorirea să dea comunei și bisericei câte 50 de jughere. — *Tinerimea română din Sibiu* va arangia la 12/24 novembre o petrecere cu joc in sala cea mică dela «Gesellschaftshaus.»

Neorolôge. *Romulus Miculescu*, candidat de avocat in Budapesta, un tiner cu calități distinse și bine cunoscut și 'n cercuri mai depărtate, a încetat din viață la Budapesta, in 4/16 novembre, in etate de 43 ani. — *Rosalia Costean n. Popovici*, soția dlui Alesandru Costean, a murit la Bocșa-montană, in etate de 39 ani. — *Maria Groza n. Popovici*, soția preotului gr. or. Adam Groza in Coșteiul-mare, a murit la Ocoliișul-mare, la 9 novembre in etate de 24 ani. — *Grigoriu Csiky*, cel mai bun autor dramatic maghiar, a murit la Budapesta, in 19 l. c. lovit de apoplexie; el a fost de 50 de ani, de origine armean.

OGLINDA LUMEI.

Cronioă mioă. *Regina Italiei* a scris regelui Carol o epistolă lungă, prin care exprimă totă iubirea familiei regale a Italiei pentru casa domnitore a României și face urări căldurose pentru restabilirea sănetații reginei României. — *In congresul de pace din Roma* s'a discutat și cestiunea română și cu asta ocașiune Menotti Garibaldi a vorbit cu multă simpatie și căldură despre «trei milioane de frați» ai italie-nilor; a doua di Imbriani a publicat in diare o scri-

séra studenții i-au făcut ovațiuni mari. *Studentii germani din Greifswald*, în Germania, au răspuns studenților români prin o scrisoare foarte simpatică.

Victoria fustelor. Un nou pas spre emancipare au făcut femeile din America de Nord. Administrația comunală și alte funcțiuni importante se află deja în multe orașe ale Statelor-Unite în mâinile secului frumos; în timpul din urmă înse femeile au început să acapereze și domnia peste căile ferate. Din Clarkburg (Virginia occidentală) se anunță, că directorii căii ferate Pensboro—Harrisville au ridicat pe dna Hattie M. Krimball la președența Companiei. Dna Kimball e o femeie foarte energică și a fost mult timp în serviciul căii ferate în calitate de contabilă.

Fometea în Rusia. Din Rusia se semnelază, că fometea printre țărani, și mai cu seamă printre cei din provinciile dela mișcă și răsărit, e așa de spaimântătoare, că mulți se sinucid de desperare. Se fac colecte în toate părțile pentru ajutorarea lor; guvernul a redus tariful pentru transportul cerealelor cu 90 la sută, pe lângă interdicerea esportului, anunțată deja. Cu toate măsurile aceste excepționale înse, situația e departe de-a se îmbunătăți. Pomana țarului și-a clasei dirigente din Rusia este departe de-a pute îndulci întru câțva miseria adâncă, în care e cufundat poporul. Din cauza fometei, tifosul și scorbutul bătut cu furie. În guvernămintele de pe lângă Volga, țărani sunt într-o necurmată stare de răscolă. «Ori morțe, ori pâne!» — este strigătul lor.

Călătorie de nuntă în balon. Mercurea trecută pe la orele 7 dimineață mai mulți țărani cari lucrau în apropiere de Beesow (Germania) zăriră un balon mare care caută să arunce ancora pe câmp. Țărani apucară frânghia ce atârna din nacelă și ajutoră pe omii din balon să se dea jos. Călătorii aeriani erau în număr de patru și anume o părechie tină de abia căsătorită, aeronatul Godard și tatăl miresei. Noii căsătoriți avuseseră ideea originală de a face călătoria de nuntă în balon. Ei trecură peste munții Bobiniei și se coborâră cum am văzut la Beesow. Aci tatăl miresei își luă remas bun dela ceilalți aeronauți și se întorse cu trenul la Praga. Pe la orele 8 dimineață, balonul ridică iar ancora și continuă drumul până la Stetin fără nici un accident.

Turnul Eiffel la Londra. Primii pași pentru construirea unui turn la Londra după modelul turnului Eiffel din Paris s'au făcut. După dijarul «Engineering» acționarii liniei ferate mitropolitane din Londra au iscalit deja suma de 1.000.000 de franci. Pentru 800.000 de franci s'a cumpărat locul pe care se va construi turnul. Planurile turnului au început deja să se lucreze sub direcția inginerului Benjamin Baker.

DESCOPERIRI ȘI INVENȚIUNI.

Invențiunile cele mai noue. *Thomas Edison* a inventat un vagon electric, care se va mișca cu o viteză de 180 kilometri pe un cias. — *Dr. V. Roșculeț* a inventat o compoziție, care este un adevărat antiseptic și foarte bun pentru tratarea ranelor, înlocuind iodoforul cel atât de scump și cu miros urit. — *Dr. Jaitte*, director de telegraf în Germania, a inventat un nou aparat telegrafic și telefonic, care e menit să aducă o schimbare generală în întreaga telegrafie.

Un ciasornic vorbitor. La expoziția electrică din Petersburg se va pute vedea o inovație interesantă, un ciasornic vorbitor, construit de Edison. Ciasornicul e unit cu un fonograf care anunță cu

glas omeșesc ciasurile, jumătățile și sferturile de oră. Cadranel de cifre lipsește cu totul și e înlocuit cu un obraz care mecanicește deschide gura spre a anunța timpul. Ciasornicul acesta servește și ca deșteptător. Printr'un mecanism special, ciasornicul poate fi regulat ca la un cias hotărît al nopții să strige mereu: «E timpul să te scoli» sau alte frase de felul acesta. În cursul zilei ciasornicul e un fel de program vorbitor. La diferite intervale el strigă: «Du-te la prăvălie!» «Serie lui N.» «Nu uită umbrela!» etc. Un singur defect are ciasornicul acesta miraculos: costă prea mult!

Mașină de sburat. Electricianul francez Ader a inventat o mașină de sburat. Iată câteva amănunte: Densul a luat basă a aparatului chipul d'a sbură al vulturilor; în scopul acesta a călătorit și a stat în Algeria, unde a făcut observații minuțioase. Ca motor întrebuințează o mică mașină electrică. În experiențele făcute la Paris, aparatul a sburat pe sus, ca vr'o 25 de metri. În urma modificărilor ce i s'au făcut, se crede că va pute să sbore în continuu. Inventatorul mărturisește că lucrează de 15 ani la mașina asta și că a cheltuit 600 mii de franci. Dacă sperințele ce se vor face în curând pe câmpiile Elisee vor da rezultatele așteptate, guvernul francez va cumpăra aparatul în scopuri resboinice. De aceea până ași, amănuntele construirii lui sunt ținute secrete.

Poșta redacției.

Bozovici. Se n'țelege că a sosit. Versuri nici odată nu pier pe poștă. Ne pare reu, că nu le putem întrebuința: Din cugetările străine vom alege pe acele care sunt mai bine traduse.

Miresei mele. Citește-o numai ei dar altuia nu; căci numai critica ei poate să fie atât de indulgentă, ca să nu-ți spună: să nu mai faci de-ăste!

Călinarul săptămânii.

Ziua săpt.	Călinarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. 25 după Rus. c. Ev. 8 dela Luc c. 10, gl. 5, a inv. 11.			res. ap.
Duminecă 10	Apost Erast	22	Cecilia 7 17 4 16
Luni 11	M. Mina si Vichen.	23	Clemens 7 18 4 15
Marti 12	Par. Ioan Milostiv.	24	Emilia 7 20 4 14
Mercuri 13	† Par. Ion g. d. auru	25	Catarina 7 21 4 13
Joi 14	† S. Apost. Filip	26	Conrad 7 22 4 13
Vineri 15	SS. M. Gurie, Samona,	27	Virgilius 7 23 4 12
Sămbătă 16	† Ap. si Ev. Mateiu	28	Günther 7 24 4 12

Cel mai fin

lag pentru padimente de odaie

care 'n 3 ore se uscă ca piatra

De a lui Christoph Schramm 1 kg în șatulă 1.20

De a lui Schramm și Hörner » » » 1.10

De a lui Chitz și Meller » » » .90

Se află la

B E R T A L A N B E R K E S

Oradea-mare, strada Pomul-verde nr 33.

Mustre gratis și franco.

Comandele din provincie se efectuează repede

1 1—10 și prompt.